

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-1-021 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 19-39/606-260
Karar Tarihi : 12.11.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Abdullah ATEŞ, Kübra Dilara TANRIVER, Ali GEZBELİ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Sedan Petrol Akaryakıt Gıda Telekomünikasyon İletişim Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Göksu GÜRBEY
Göktürk Merkez Mah. Tan Sok. No:1 Kemer Corner İnci Blok D:36
Eyüp/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - TP Petrol Dağıtım A.Ş.
Bulgurlu Mah. Gürpınar Cad No:15/6 Üsküdar/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** TP Petrol Dağıtım A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşmalar ve diğer uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda;

- TP Petrol Dağıtım A.Ş. (TP) ile şikayetçi Sedan Petrol Akaryakıt Gıda Telekomünikasyon İletişim Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. (SEDAN) arasında bitiş tarihi 30.06.2018 olan bayilik sözleşmesinin yenilenmeyeceği, süre sonunda fek edileceği,
- SEDAN ile TP arasında imzalanan 01.07.2013 tarihli protokolün 2. maddesi gereğince Kırklareli ili, Lüleburgaz ilçesi, Ovacık Köyü 9 Cilt 780 Sayfa 787 parsel sayılı akaryakıt istasyonu ve lokantası bulunan arsa vasıflı taşınmaza 01.05.2008 tarih ve 4273 yevmiye ile TP lehine konulan intifa hakkının fekkine yönelik olarak Lüleburgaz Tapu Müdürlüğü'ne müracaat edilmesi için Lüleburgaz 1. Noterliği 02886 yevmiye ile 25.05.2018 tarihli ihtarnamenin SEDAN tarafından keşide edildiği, ancak o tarihten bu yana şikayet edilen TP tarafından intifa hakkının fek edilmediği,
- SEDAN'ın 03.12.2018 tarihli kira sözleşmesi ile anılan taşınmazı Aytemiz Akaryakıt Dağıtım A.Ş.'ye devrettiği, sözleşmenin 2. maddesince kira sözleşmesinin tapuya şerh edilmesinin kararlaştırıldığı, ancak şikayet edilen firmaca intifa hakkının fek edilmediği için kira kontratının tapuya şerh edilemediği, SEDAN'ın bu sebep ile kira alacağını alamadığı ve mağdur olduğu, şikayet edilen firmaca süresi dolduğu halde kaldırılmayan intifa hakkının kaldırılmasının gerektiği

ifade edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 18.04.2019 tarih ve 2743 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 14.05.2019 tarih ve 2019-1-21/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 23.05.2019 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülerek, 19-19/276-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı üzerine hazırlanan

27.06.2019 tarih, 2019-1-021/ÖA sayılı Öneri Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuruya konu dikey anlaşmaya ilişkin olarak TP hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Akaryakıt sektöründe uygulanan dikey anlaşmalara ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) çerçevesinde Rekabet Kurulu (Kurul) ve Danıştay tarafından alınan çok sayıda karar ile sabit olduğu üzere, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Yine söz konusu kararlarda Kurul, bu tür sözleşmelerin varlığında, 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve süresi beş yılı aşan anlaşmaların, Kurul tarafından uygulanan “azami hadde indirme” ilkesi gereğince 18.09.2010 tarihine kadar; 18.09.2005 tarihinden sonra yapılmış olan anlaşmaların ise yapıldıkları tarihten itibaren en fazla beş yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ’de düzenlenen grup muafiyetinden yararlanabileceğine ve bu tarihten sonra muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına; bu sürelerin hitamından itibaren intifa hakkı çerçevesinde bayilerin yeniden sözleşme yapmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde işlem başlatılacağına ilişkin taraflara bildirilmesine karar vermiştir.
- (6) Dosya mevcudu bilgilerden, 01.05.2008 tarihinde hem malik hem bayi konumunda bulunan SEDAN tarafından TP lehine, sona erme tarihi 01.05.2023 olan 15 yıllık intifa hakkı tanındığı; akabinde 01.07.2013 tarihinde SEDAN ile TP arasında sona erme tarihi 30.06.2018 olan beş yıllık bayilik sözleşmesinin akdedildiği anlaşılmaktadır.
- (7) Yukarıda yer verilen bilgi ve belgelerden hareketle öncelikle SEDAN ve TP arasında kurulan dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen grup muafiyetinden yararlanıp yararlanamayacağı, sonrasında ise dikey ilişkinin bireysel muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığı irdelenmiştir.
- (8) 2002/2 sayılı Tebliğ’in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, “*Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir...*” denilerek, alıcıya süresi beş yılı aşacak şekilde rekabet etmeme yükümlülüğü getirebilmek için, akaryakıt istasyonunun mülkiyetinin doğrudan sağlayıcıya ait olması ya da üst hakkının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde edilmiş olması şart koşulmaktadır. Yine bu durum Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz’un (Kılavuz) 39. paragrafında “*...Bir başka deyişle, sağlayıcı tesisin mülkiyetini alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir ayni veya şahsi hak (kira, ariyet, üst ve intifa gibi) çerçevesinde elinde bulunduruyor ise ancak o zaman beş yıldan daha uzun bir süre için alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirebilir...*” şeklinde açıklanmıştır.
- (9) Diğer taraftan Kılavuz’un 35. paragrafında, “*...Taraflar arasındaki, rekabet yasağı içeren bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler ile birlikte bu sözleşmelerin süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira, ekipman gibi sözleşmelerin hepsinin ortadan kalktığı tarih ise, rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilecektir. Bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler sürmekteyken intifa, kira, ekipman vb. sözleşmelerin sona erdirilmesi veya tam tersine; intifa, kira, ekipman vb. sözleşmeler sürmekteyken mevcut bayilik, işleticilik, tedarik sözleşmeleri sona erdirilerek bu nitelikte yeni bir sözleşme yapılması hallerinde dikey ilişkinin*

kesintiye uğramadığı kabul edilecek ve beş yıllık süre bu doğrultuda hesaplanacaktır.” hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla söz konusu istasyon üzerinde dağıtıcının sahip olduğu intifa hakkı dikey anlaşmadaki rekabet etmeme yükümlülüğünün süresine etki ettiğinden, taraflar arasındaki sözleşmelerin ve tapuya şerh edilmiş intifa ve kira gibi hakların hepsinin ortadan kalktığı tarih rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilecek ve dikey anlaşma, taraflar arasında süregelen rekabet yasağına başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarihten itibaren en fazla beş yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ’de düzenlenen grup muafiyetinden yararlanabilecektir.

- (10) Bu bağlamda, SEDAN ve TP arasında sözleşmeler ile kurulmuş olan dikey ilişkinin; 01.05.2008 tarihli ilk sözleşmeden itibaren 01.05.2013 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen grup muafiyetinden yararlandığı; ayrıca, malik SEDAN’ın aynı zamanda bayilik faaliyetinde bulunmasının dikey ilişkiyi istisna kapsamından çıkararak bir bağlantı niteliği taşıdığı, dolayısıyla dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan istisnadan yararlanama imkânı bulunmadığından 01.05.2013 tarihinden itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (11) TP tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 24.06.2019 tarih ve 4108 sayı ile intikal eden bilgi ve belgelerden ise, söz konusu istasyonda TP ile SEDAN arasındaki ticari ilişki sebebiyle ilgili taşınmazdan alınan intifa hakkının terkinine yönelik vekâletnamenin SEDAN tarafından bildirilen kişiye verildiği, ayrıca tapuda işlem yapılabilmesi için Ticaret Sicil yetki belgesinin de iletildiği ifade edilmiştir.
- (12) Yukarıda yer verilen açıklamalar ile gerek malik ve bayi konumundaki SEDAN ile yapılan görüşmelere gerekse, dosya konusu dikey anlaşmanın sona ermiş sayılabilmesi için gereken son anlaşma olan intifa hakkının da 27.05.2019 tarihinde tapudan terkin edilmiş olduğuna dayanılarak, TP hakkında bahse konu dikey ilişki ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.